

Ruxandra ANTON

Galați

Carnavalul minciunii

Pentru a pune în scenă o comedie de Carlo Goldoni, cu tablouri și caractere aparținând spațiului italian din secolul al XVIII-lea, îți trebuie unelte regizorale foarte șlefuite, altfel riști ca spectatorul să plece doar amuzat și fără a pătrunde înțelesul moralei, fiindcă toate comediiile lui Goldoni se sprijină pe pilonii moralei. Pentru Ion Sapdaru, **Mincinosul** este o provocare a desfășurării forțelor unei comedii ce jonglează cu expresivitățile *Commediei dell'Arte*, din perioada ei de apogeu, pe care o condimentează cu scene de revistă, dar aluziv și cu măsură, precum și cu o serie de scene autentice de viață (scena pescuitului, a prânzului la han, cea a întinsului rufelor la uscat sau a bărbieritului). Fără a radicaliza textul prin adaptare, fără a abandona timpul și locul acțiunii, calitatea acestei viziuni regizorale este o reasezare subtilă a lui în actualitate. Muzica e din vechea cântănetă napolitană, decorul te plasează în spațiul Veneției, iar costumele, deși moderne, te trimit și în timpurile goldoniene. În toate spectacolele acestui regizor, mai întâi își face loc viața, de multe ori ca un tumult, iar celelalte mijloace scenice reprezintă doar conturul ei firesc, fără controverse și asonanțe ostentative. Și, totuși, de unde impresia de nou, de originalitate? Tocmai această coerență rezultată din îmbinarea armonioasă a

Cristian GHEORGHE și Lucian PÎNZARU.

Foto: Dan Acostioaei

totului teatral face farmecul spectacolelor lui. Subiectul țesut pe o intrigă a poveștilor amoroase pe care Lelio, mincinosul, le încurcă – mai întâi din plăcerea de aventură, apoi din dragoste pentru Rosaura, cea de-a doua fiică a doctorului Balanzoni – face mai degrabă apologia acestui factor comportamental cu multiple resurse psihologice sau educaționale și repercusiuni asupra relațiilor interumane: minciuna. Fiecare personaj practică doza lui de minciună: doctorul Balanzoni, medic în Veneția, lasă minciunii acuzatoare drum liber și aplică o corecție violentă fiicei sale; Rosaura și Beatrice au false sentimente de iubire și le declară ca adevărate; Colombina, camerista lor, nici nu are nevoie de adevăr în amor; Florindo, cetățean bolognez, care învață medicina și locuiește în casa doctorului, minte prin ascunderea iubirii față de Rosaura; Brighella, confidentul lui Florindo, este părtaș la minciuna acestuia; Ottavio, cavaler din Padua, iubitul Beatricei, minte cu minciuna preluată de la Lelio și neprobată; Pantalone, neguțător venețian, tatăl lui Lelio, minte despre dragostea lui pentru fiul pe care, într-o întâlnire întâmplătoare, nici nu-l recunoaște; Arlechino, servitorul lui Lelio, minte pe toată lumea pentru a nu-l deconspira pe acesta. Singurul care nu minte este chiar Lelio, mincinosul, fiindcă minciuna lui nu este din constrângere, este darul imaginației, „floare de spirit”, cum și repetă când este apostrofat de servitorul și prietenul lui, minciunile lui seducătoare sunt adevărul trăirilor lui. El trăiește viața cu bucurie, ca pe o continuă aventură. Spațiul scenic al acestui carnaval al minciunii este insolit: decorul într-o linie fină, picturală, pus în valoare de lumini colorate, iar costumele – într-o tăietură conturată mai puternic, frizând atât desuetul, sofisticarea, modernismul anilor '70 cât și simplitatea sau eleganța. Scena se află sub arcada de cărămidă a unui portal, mărginit de ziduri roase de cețuri și umezeală, dincolo de el plutește o gondolă – de aici, trubadurul cântă serenade și aruncă flori iubitei care stă pe terasă, fermecată de anonimul îndrăgostit – în stânga scenei e un podeț peste apă, iar în fundal se zărește silueta unei clădiri cu turnuri gotice, ceea ce dă impresia de perspectivă. Cristian Gheorghe reușește să dea culoare personajului Lelio, deosebit de dezinvolt și mereu pus pe șotii, captând simpatia publicului, însă fără a duce spre o culme jocul lui. Un joc evident sensibil și intim legat de portretul personajului Florindo – un timid cu sufletul pur – îl realizează Robert Neagoe, student în anul II Actorie la Galați. Ana Maria Ciucanu, jucându-l în travesti pe Brighella, cu multă rigoare, face o interesantă figură, dând eleganță și un dinamism sever personajului. Carmen Albu aduce o Colombina cu farmec ademenitor, cu nerv autentic și fără fașoane. Ioan Crețescu, cu disponibilitățile sale pentru umorul spontan, cu poante, dar și o gravitate blândă, reușește să pună în evidență atitudinea aparent inconștientă, dar fericită a partenerului său, Lelio. Cele două surori jucate de Oana Preda Gheorghe și Lidia Uja sunt în intențiile regizorale (explicite și în jocul seducției practicat de Rosaura) bine alese: tinere, dornice de dragoste, prostute și frumoase. Lucian Pînzaru, în partitura lui Pantalone, își conduce personajul cu impetuositatea și candoarea necesare, astfel încât să recunoaștem în el și pe fiul său. Dan Căpățână creionează un Balanzoni bătut de vântul influențelor, fără personalitate și demnitate. Și concepția personajului Ottavio – atât la nivelul costumului (bleu cu pantaloni evazați și perucă blond-aurie), cât și al portretului uman (un filfizon cu studiate maniere elegante) – interpretat de Florin Toma destul de corect, conduce la ideea unei măsurători exacte a fiecărui detaliu. Fluența și

claritatea acestui spectacol, vivacitatea coloanei sonore, relaționarea bună a actorilor, fac din *Mincinosul* o reprezentație care destinde, dar și moralizează ca un părinte blând.

Teatrul „Fani Tardini“, Galați – *Mincinosul*, comedie în trei acte de Carlo Goldoni, în traducerea lui George Ivașcu și Polixenia Carambi. Regia: Ion Sapdaru. Decorul: Dan Acostioaei. Costumele: Stela Verebceanu. Asistent regie: Ioan Crețescu. Cu: Dan Căpățână (*medicul Balanzoni*), Lidia Uja (*Beatrice*), Oana Preda Gheorghe (*Rosaura*), Carmen Albu (*Colombina*), Florin Toma (*Ottavio*), Robert Neagoe (*Florindo*), Ana Maria Ciucanu (*Brighella*), Cristian Gheorghe (*Lelio*), Lucian Pinzaru (*Pantalone*), Ioan Crețescu (*Arlechino*), Cristi Naum (*un birjar napolitan*), Matei Ajder (*tânărul, băiat de prăvălie*), Lică Dănilă (*un poștaş, un bătrân*), Cristina Uja (*o cântăreață și o necunoscută*), Liviu Petcu, Cristi Naum (*gondolieri, muzicanți, ospătari*). Data premierei: 15 aprilie 2006.

Circ și puzzle

Nimic nu este mai greu decât să scrii despre un spectacol care nu-și onorează textul dramatic, dar nici publicul. Când ai nefericita ocazie de a vedea unul după altul două asemenea spectacole, începi să te întrebi ce se întâmplă în acel teatru și care vor fi repercusiunile asupra spectatorilor. Unul dintre aceste două spectacole este **Carol (Mica noastră stabilitate)** de Slawomir Mrożek și Tadeusz Rózewicz, în regia lui Constantin Dicu, care a realizat și versiunea scenică, scenografia, precum și ilustrația muzicală. Jucat într-un spațiu atipic, cocheta discotecă *Iceberg*, unde ringul de dans este transformat în arenă de circ – cu un decor simplist alcătuit din scheletul paravanului de culise îmbrăcat în bidoane de plastic, încadrat de o parte și de alta de doi suporti metalici unde actorii trebuie să execute diverse acrobații și să sugereze saltul mortal al personajelor, iar în partea opusă acestuia o măsuță și scaunul sufleurului. Incoerent ca viziune regizorală, spectacolul se transformă dintr-o introspecție asupra lașității agresive și a imobilității oamenilor în stereotipii care blochează șansa comunicării într-o tiradă zgomotoasă din care nu mai înțelegi nimic, nici chiar subiectul. Dacă textul dramatic dezvelește măști, dacă ne arată ce se află dincolo de imaginea strălucitoare a personajelor, dacă trădarea, egoismul, prostia și lașitatea sunt bine camuflate, dacă viața e circ, probabil că cea mai simplă mizansenă a fost pentru regizor să aducă circul în viață; în acest caz, de neînțeles rămâne prezența sufleurului în arenă. Mișcare de transpunere greșită: actorii n-au mai avut suportul real al personajelor, n-au mai avut pretextul viabil al subiectului și, cu toate eforturile lor vizibile, rezultatul este o reprezentație de o platitudine ce plictisește *da capo al fine*, fără nici un moment de înaintare înspre simpatia publicului. Înzorzonarea cu elemente de circ, cu artificii neinteresante care frizează comicul ieftin pe alocuri și lectura doar pe orizontală a textului dramatic fac din acest spectacol un eșec.

Cel de-al doilea spectacol este **Duelistul** de Petre Barbu, în regia lui Cătălin Vasiliu. Piesa a fost nominalizată la Concursul de dramaturgie UNITER, ediția 2000, și publicată la Editura Unitext, împreună cu alte două texte ale autorului, în volumul *Teatru*, cu o prefață de Marian Popescu. Autorul fiind gălățean, este lăudabilă inițiativa montării ei pe scena de acasă, chiar dacă vine târziu și după cea a regizorului gălățean Attila Vizauer la Teatrul Național din Târgu Mureș. Textul e